

Anonymiseret version

Oversættelse

C-61/21 - 1

Sag C-61/21

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

2. februar 2021

Forelæggende ret:

Cour administrative d'appel de Versailles (Frankrig)

Afgørelse af:

29. januar 2021

Appellant:

JP

Appelindstævnte:

Ministre de la Transition écologique

Premier ministre

[Udelades]

[Udelades]

Cour administrative d'appel de Versailles

[Udelades]

Plenum

[Udelades]

Retsmøde afholdt den 20. januar 2021

Afgørelse af 29. januar 2021

[Udelades]

På grundlag af følgende procedure:

Forudgående retslig procedure:

DA

JP nedlagde følgende påstande for tribunal administratif de Cergy-Pontoise (forvaltningsdomstolen i Cergy-Pontoise, Frankrig):

1° Den stiltiende afgørelse, hvorved præfekten for Val-d'Oise afslog at træffe foranstaltninger til løsning af JP's sundhedsproblemer som følge af miljøforurening, annulleres.

2° Præfekten tilpligtes inden for en frist på to uger og under trussel om tvangsbøder på 3 000 EUR, for hver dag fristen overskrides, at træffe samtlige foranstaltninger, som er omfattet af dennes kompetence, med henblik på at løse JP's sundhedsproblemer som følge af luftbetingede miljøallergier, navnlig ved berigtigelse af afgørelserne om godkendelse af klassificerede anlæg, idet de virksomheder, der er omfattet af denne lovgivning, pålægges en systematisk pligt til at indstille udledningen af forurenende stoffer, så snart det fremgår af en vejrvarsling, at der er en alvorlig risiko for, at grænseværdierne overskrides.

3° Præfekten for Val-d'Oise og staten tilpligtes fuldt ud at efterkomme Europa-Kommissionens anbefalinger, der bl.a. fremgår af dennes meddelelse af 15. februar 2017, samt de 12 anbefalinger, der er indeholdt i beretningen fra januar 2016 fra Cour des comptes (revisionsret, Frankrig).

4° Inden der træffes afgørelse, udpeger retten to sagkyndige med henblik på vurdering af luftforureningen og dens betydning for de konstaterede lidelser [org. s. 2].

5° Såfremt disse sagkyndige ikke udpeges, tilpligtes staten at betale JP et beløb på 6 mio. EUR i erstatning for sundhedsmæssige skader og 15 mio. EUR i erstatning for ikke-økonomiske, angstbetingede, legemlige, æstetiske, fysiske og psykiske skader.

Ved dom nr. 1510469 af 12. december 2017 frifandt tribunal administratif de Cergy-Pontoise (forvaltningsdomstolen i Cergy-Pontoise) de sagsøgte.

Retsforhandlingerne for [den forelæggende] ret:

Ved stævning samt fire processkrifter registreret den 25. april 2018, den 16. januar 2019, den 28. maj 2019, den 15. januar 2020 og den 23. september 2020 har JP, repræsenteret af avocat Gimalac, nedlagt følgende påstande:

1° Dommen ophæves.

2° De af JP for førsteinstansen nedlagte påstande tages til følge.

3° Staten tilpligtes at betale et beløb på 3 500 EUR i henhold til artikel L. 761-1 i code de justice administrative (lov om forvaltningsretspleje).

JP har gjort følgende gældende:

- Staten er ansvarlig for luftkvaliteten i medfør af artikel L. 220-1 i code de l'environnement (miljøloven).
- Førsteinstansen fastslog med urette, at præfekten for Val-d'Oise ikke havde nogen skønsmargen ved anvendelsen af bestemmelserne om luftforurening, skønt den pågældende råder over særlige tilsynsbeføjelser, og skønt samme præfekt ikke har ført bevis for, at denne har truffet samtlige de foranstaltninger, som kræves ved overskridelse af grænseværdierne for forurening i Ile-de-France eller i forbindelse med tilsynet med klassificerede anlæg.
- Staten kan ifalde ansvar for overskridelse af grænseværdierne for forurening henset til de forpligtelser, som følger af EU-direktivet af 21. maj 2008.
- Staten ifalder ansvar på grund af dens pligt til at træffe samtlige nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af menneskers liv.
- Staten må ligeledes antages at ifalde risikoansvar.
- Førsteinstansen fastslog med urette at imødekomme hans begæring om en sagkyndig vurdering.
- Det er godtgjort, at der foreligger en årsagsforbindelse mellem luftforureningen og hans sundhedstilstand, tilstedeværelsen af en angstlidelse samt en skade, der er opstået på grund af manglende information.

Ved svarskrift registreret den 21. marts 2019 har ministre de la transition écologique et solidaire (ministeren for økologisk og solidarisk omstilling, Frankrig) nedlagt påstand om stadfæstelse.

Den nævnte minister har gjort gældende, at de fremsatte anbringender er ugrundede.

Ved afgørelse af 25. maj 2018 er JP blevet tilkendt fuld retshjælp.

Der henvises til de øvrige sagsakter. **[Org. s. 3]**

Der henvises til:

- den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder
- traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
- [Europa-Parlamentets og Rådets] direktiv 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa [(EUT 2008, L 152, s. 1)]
- code de l'environnement (miljøloven)

– Den Europæiske Unions Domstols dom [udelades] af 19. november 2014, [ClientEarth (C-404/13, EU:C:2014:2382),] og [udelades] af 24. oktober 2019, [Kommissionen mod Frankrig (Overskridelse af grænseværdierne for nitrogendioxid) (C-636/18, EU:C:2019:900)]

– afgørelse nr. 394254 af 12. juli 2017 og nr. 428409 af 10. juli 2020 truffet af Conseil d'État (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), tvistemålsafdelingen

– code de justice administrative (lov om forvaltningsretspleje).

[Udelades]

På grundlag af følgende betragtninger:

1. JP har iværksat appel til prøvelse af dom nr. 1510469 af 12. december 2017, hvorved tribunal administratif de Cergy-Pontoise (forvaltningsdomstolen i Cergy-Pontoise) frifandt de sagsøgte, navnlig for så vidt angår påstanden om annullation af den stiltiende afgørelse truffet af præfekten for Val-d'Oise om afslag på at træffe egnede foranstaltninger til løsning af hans sundhedsproblemer som følge af luftforurening og om erstatning fra staten for forskellige skader, som han tilskriver denne forurening, hvilke skader anslås til et beløb på 21 mio. EUR.

Relevante retsregler:

2. For det første bestemmer artikel 1 i direktiv [udelades] [2008/50]: »Dette direktiv fastsætter foranstaltninger med henblik på: /1) at definere og fastsætte mål for luftkvaliteten med henblik på at undgå, forhindre eller begrænse skadelige virkninger på menneskers sundhed og på miljøet som helhed [...]«. Artikel 4 fastsætter: »Medlemsstaterne fastlægger zoner og bymæssige områder på hele deres område. Luftkvalitetsvurdering og -styring gennemføres i alle zoner og bymæssige områder«. Artikel 13, stk. 1, har følgende ordlyd: »Medlemsstaterne sikrer, at luftens indhold af svovldioxid, PM₁₀, bly og carbonmonoxid i deres zoner og bymæssige områder ikke overskrider grænseværdierne i bilag XI. / Med hensyn til nitrogendioxid og benzen må grænseværdierne i bilag XI ikke overskrides fra de datoer, der er fastsat deri [...]«. **[Org. s. 4]**

3. For det andet bestemmer [udelades] artikel 23[, stk. 1,] i direktiv [udelades] [2008/50]: »Hvis niveauet af forurenende stoffer i luften i bestemte zoner eller bymæssige områder overskrider en grænseværdi eller en målværdi samt eventuelle relevante tolerancemargener herfor i det konkrete tilfælde, sørger medlemsstaterne for at opstille luftkvalitetsplaner for de pågældende zoner og bymæssige områder for at nå den pågældende grænseværdi eller målværdi i bilag XI og XIV. / Overskrides disse grænseværdier efter fristen skal luftkvalitetsplaner omfatte egnede foranstaltninger, så overskridelsesperioden bliver kortest mulig. Luftkvalitetsplaner kan desuden omfatte specifikke foranstaltninger, der har til formål at beskytte følsomme befolkningsgrupper, herunder børn. / De pågældende luftkvalitetsplaner skal mindst indeholde de oplysninger, der er anført i bilag XV, del A, og kan omfatte foranstaltninger i henhold til artikel 24. Disse planer

meddeles omgående Kommissionen, dog senest to år efter udløbet af det år, den første overskridelse blev registreret [...]».

4. JP har til støtte for de under sagen nedlagte erstatningspåstande navnlig gjort gældende, at han har lidt sundhedsmæssig skade, der skyldes den forringede luftkvalitet i det geografiske område i regionen Ile-de-France, hvor han bor. Ifølge JP er denne forringelse selv en følge af, at de franske myndigheder har tilsidesat de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til de bestemmelser i direktiv 2008/50 [udelades], der er gengivet ovenfor i præmis 2 [udelades] og 3 [udelades], hvorfor han på dette grundlag drager staten til ansvar med henblik på at opnå erstatning for den sundhedsmæssige skade, han har gjort gældende.

Alvorlige fortolkningsproblemer vedrørende EU-retten, som den af JP anlagte sag rejser:

5. Stillingtagen til JP's erstatningspåstande forudsætter, at rækkevidden af bestemmelserne i artikel 13, stk. 1 [udelades][,] og artikel 23, stk. 1 [udelades][,] i direktiv 2008/50 [udelades] præciseres for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt privatpersoner har ret til erstatning for skader, der påvirker deres sundhed, for det tilfælde, at en af Den Europæiske Unions medlemsstater har gjort sig skyldig i en tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse af de forpligtelser, der følger af disse bestemmelser.

6. Dette spørgsmål, der er afgørende for tvistens udfald, rejser et alvorligt problem vedrørende fortolkningen af EU-retten. Dette bør derfor forelægges Den Europæiske Unions Domstol i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og afgørelsen af den af JP anlagte sag udsættes, indtil Domstolen har truffet afgørelse.

DET BESTEMMES:

Artikel 1: Afgørelsen af den [af] JP anlagte sag udsættes, indtil Den Europæiske Unions Domstol har truffet afgørelse om følgende spørgsmål:

1) Skal de gældende EU-retlige regler, der følger af bestemmelserne i artikel 13, stk. 1 [udelades][,] og artikel 23, stk. 1 [udelades][,] i direktiv 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa [(EUT 2008, L 152, s. 1)] fortolkes således, at privatpersoner, for det tilfælde at en af Den Europæiske Unions medlemsstater gør sig skyldig i en tilstrækkeligt kvalificeret tilsidesættelse af de heraf følgende forpligtelser, har ret til erstatning fra den pågældende medlemsstat for de skader, der påvirker deres sundhed, og som har en direkte og sikker årsagsforbindelse med den forringede luftkvalitet? [**Org. s. 5**]

2) Såfremt det antages, at de ovennævnte bestemmelser reelt kan indrømme en sådan ret til erstatning for sundhedsmæssige skader, ønskes det oplyst, hvilke betingelser indrømmelsen af denne ret er undergivet i lyset bl.a. af det tidspunkt, der skal lægges til grund ved vurderingen af, om den pågældende medlemsstat har gjort sig skyldig i traktatbrud?

[Udelades]

ARBEJDS
DOKUMENT